

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای کمک درسی

دانش های زبانی- ادبی ادبیات فارسی

و تاریخ ادبیات

پایه نهم

طراح: اشرف پیروزان

منطقه: سردشت- دزفول

سال: ۹۵-۱۳۹۴

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	فصل اوّل.....
۱	درس اوّل.....
۳	درس دوم.....
۵	درس سوم.....
۷	درس چهارم.....
۸	درس پنجم: (درس آزاد به عهده دانش آموز).....
۹	درس ششم.....
۱۱	درس هفتم.....
۱۲	درس هشتم.....
۱۳	درس نهم.....
۱۵	درس دهم.....
۱۶	درس یازدهم.....
۱۸	درس دوازدهم.....
۲۰	درس سیزدهم.....
۲۱	درس چهاردهم.....
۲۳	درس پانزدهم: (درس آزاد ، به عهده دانش آموز).....
۲۴	درس شانزدهم.....
۲۶	درس هفدهم.....
۲۷	فصل دوم.....
۳۵	پرسش پاسخهای نمونه سؤالات.....
۴۲	جواب نمونه سؤالات کلی.....
۲۵	خواندن انواع لحن در ادبیات.....

فصل اول

سعدی شیرازی: مشرف الدین مصلح بن عبدا... شاعر قرن هفتم است. در سال ۶۵۵ بوستان رابه نظم در آورد و در سال ۶۵۶ گلستان را تألیف کرد. تمام آثار او در کتابی به نام کلیات جمع آوری شده است.

درس اول

تشبیه

تشبیه چهار رکن دارد :

- ۱) مشبه (رکن اول) : چیزی یا کسی است که هدف ما مانند کردن آن است .
 - ۲) مشبه به (رکن دوم) : کسی یا چیزی که مشبه رابه آن مانند می کنیم.
 - ۳) وجه شبه (رکن سوم): ویژگی مشترک بین مشبه و مشبه است .
 - ۴) ادات تشبیه (رکن چهارم): واژه ای که بین مشبه و مشبه به را پیوند می دهد. بعضی از این واژه ها عبارتند از: مانند، مثل، همچون، چون، مثل اینکه، به سان و...
- نکته: در شعر جایابی ارکان تشبیه وجود دارد.

مانند:

عمر آدمی چون بادی گذرد: (عمر آدمی: مشبه)، (چون: ادات تشبیه)، (باد: مشبه به)، (می گذرد: وجه شبه)

نکته : گاهی اوقات یکی از ارکان در جمله های تشبیه حذف می شود.

جان بخشی

دادن یکی از صفات جاندار (آدمی) به غیر جاندار دادن راجان بخشی یا تشخیص گویند. پس: نسبت دادن عمل، حالت یا صفتی انسانی به یک غیر انسان، که به آن جلوه ای انسانی می بخشد جان بخشی است.

مانند:

طعنه بر طوفان مزین، ایراد بردر یانگیر: (طعنه از صفات انسانی است که به طوفان داده اند و طوفان تشخیص است)، (ایراد گرفتن از حالات و صفات انسانی است که به دریا داده شده و دریا تشخیص است)

پس: (طوفان، دریا): تشخیص هستند.

نمونه سؤال

■ (۱) در نمونه های زیر ارکان تشبیه را مشخص کرده و بنویسید.

- (۱) ای زلف تو هر خمی کمندی چشمت به کرشمه چشم بندی
- (۲) دانا چو طبله عطار است خاموش و هنر نمای.
- (۳) ایام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد.
- (۴) دستان مادر مانند گل نرم و لطیف است.
- (۵) دندانهای پیامبر (ص) چون مروارید می درخشد.
- (۶) ماه چون چراغی از سقف آسمان آویزان است.

■ (۲) در جمله های زیر جانبخشی (تشخیص) را بیابید.

- (۱) برگهای سبز درختان در روزش نسیم به رقص درمی آیند.
- (۲) شکوفه های بهاری به روی رهگذران لبخند می زنند.
- (۳) ابرها از شدت غصه در حال اشک ریختن هستند.
- (۴) روز جمعه از دیدن غروب پاییز افسرده و غمگین است.